

KOM UIT DAT KLASLOKAAL

Voortgezet Onderwijs

Portret: Roland Louwerse

“Kom uit dat klaslokaal. Ga mensen ontmoeten, ervaar waar je goed in bent en wat je leuk vindt en probeer iets positiefs bij te dragen aan de samenleving.” Roland Louwerse en Wendy Koopmans zijn vanuit het VO vurig pleitbezorgers van onderwijs dat verder gaat dan de vier muren van het klaslokaal. En dankzij deze diepgewortelde overtuiging zijn zij bevlogen leden van het MDT-expertteam.

Vanaf 1 september 2023 is Roland werkzaam voor het Ministerie van OCW bij de afdeling Maatschappelijke Diensttijd. Deze job sluit naadloos aan op de overtuigingen van Hagenaar. Daarvoor werkte hij ruim 30 jaar in het VO en deed in verschillende functies meer dan 100 scholen aan. “De tijd op de middelbare school is spannend en uitdagend. Het is een vormende periode, waarin MDT een positieve bijdrage kan leveren. En dat gun je natuurlijk iedere leerling.”

Portret: Wendy Koopmans

Vernieuwing in het onderwijs

Dat je het de leerlingen moet gunnen is ook letterlijk de tekst van Wendy Koopmans. Ook zij heeft er als lid van het expertteam MDT de nodige ervaring in. Zij begon voor de klas en werd al snel de jongste schoolleider honderden jaren is het onderwijs niet zoveel veranderd. Dat is toch raar? Je zou in mijn optiek de buitenwereld veel meer de klas in moeten halen en de leerlingen moeten meer naar buiten moeten laten gaan. Buiten je comfortzone, juist daar zitten de groeimogelijkheden.

Roland en Wendy komen als leden van het MDT-expertteam graag op scholen. “We gaan langs, vooral om te kijken en praten. Het contact met deze scholen ontstaat op congressen, netwerkevents, via onze eigen netwerken of omdat scholen een subsidietraject hebben lopen of willen aanvragen.”

De leden van het expertteam komen enerzijds om te leren van de scholen en anderzijds om tips te geven. Roland: “We kijken mee met de MDT-achtige activiteiten. Zijn het losstaande activiteiten of zijn het al projecten die een wat duurzamer karakter hebben? Wij kunnen helpen met het subsidietraject en met het structureel opnemen van MDT in het programma van de school.”

Verbinding met de echte wereld

De Maatschappelijke Diensttijd brengt leerlingen buiten het klaslokaal. Roland: “Daar ontdekken de leerlingen dat ze voor echte mensen van waarde kunnen zijn en daarvoor dankbaarheid en waardering terugkrijgen. Het is raar dat veel leerlingen dit pas bij MDT ervaren, maar blijkbaar is dat nu de enige manier waarop dit binnen een schoolcontext kan. School en ‘de echte wereld’ zijn blijkbaar nog onvoldoende met elkaar verbonden. Hier liggen dus kansen.”

Wendy heeft met haar eigen dochter een voorbeeld hoe krachtig MDT is. “Zij was best introvert. Thuis aan de eettafel vond ze het al lastig haar mening te geven. Toen ze vertelde dat ze ging werken met licht demente bejaarden gingen bij ons thuis wel even de wenkbrauwen omhoog. Ze heeft het gedaan en heeft in dat project ervaren wat ze voor anderen kan doen. Daardoor is haar zelfbewustzijn zo gegroeid. En dat zien we dagelijks terug in het sociale verkeer.”

LOB en Burgerschap

Aansluiting met andere vakken biedt kansen voor MDT. “Er zijn veel raakvlakken met LOB en zeker ook met Burgerschap. Als de visie van de school is, dat leerlingen buiten de muren van de school kennis en ervaringen op moeten doen, dan kan MDT bij alle vakken op alle mogelijke manieren worden ingezet. Bij projectweken bijvoorbeeld”, aldus Roland. Wendy kijkt als meewerkend voorman mee naar de mogelijkheden en zit op dezelfde lijn als Roland. “Ik kijk eerst met de scholen wat ze al doen en welke contacten er al lopen. Hoe kunnen we aansluiten op iets wat er al is. Met de financiële mogelijkheden van MDT kun je dan mogelijk net even meer body geven en het een structurele plek geven binnen de school.”

Uitdagingen in regelgeving

Naast al die mogelijkheden zijn er ook uitdagingen. En dan hebben we het nog niet eens over het verdwijnen van de subsidie door de Rijksoverheid. De uitdagingen zitten vooral op het gebied van regelgeving. Zeker als het gaat om het verkrijgen van de subsidie. Roland: “Deelname aan MDT is op vrijwillige basis. Hoe krijg je dan leerlingen zover dat ze 80 uur aan een project gaan deelnemen buiten de reguliere lesuren om? En dan moeten die 80 uur ook nog binnen een half jaar worden gemaakt. Dat is voor veel scholen al best lastig.”

Leerlingen naar de finish brengen om het door het ministerie voorgeschreven quotum te halen is opnieuw een hindernis. Roland: “Voor leerlingen van VWO5-klas is dit vaak niet zo’n probleem. Voor leerlingen in het Speciaal Onderwijs ligt dat een stuk lastiger. Die haken onderweg makkelijker af en ben je soms een aantal weken kwijt. En juist deze kwetsbare groep heeft zoveel te winnen met MDT. De regels en voorwaarden zijn scholen soms teveel. Dan beginnen ze niet eens aan MDT. En dat zijn vaak de scholen, die je juist MDT zo gunt.”

MDT Kort

ziet dat ook. Zij is op zoek naar haakjes. “Wat is er al en wat staat er in de visie van de school. Hier vind je bijna altijd wel haakjes.” Binnen het VO heeft ze positieve ervaringen met MDT Kort. In deze verkorte versie werden projectweken opgestart, waarbij de drie pijlers van MDT centraal stonden. “Scholen konden experimenteren met wat bij de school past. Ze konden ontdekken en ervaren om in een later stadium op te schalen naar een volledig MDT-programma.”

Maar dat volledige MDT-programma van 80 uur is voor VO een struikelblok. “Voor de meeste VO-scholen is de 30 uur van MDT Kort een uitkomst; 80 uur is gewoon niet te doen. Wendy ziet dat ook. Zij is op zoek naar haakjes. “Wat is er al en wat staat er in de visie van de school. Hier vind je bijna altijd wel haakjes.” Binnen het VO heeft ze positieve ervaringen met MDT Kort. In deze verkorte versie werden projectweken opgestart, waarbij de drie pijlers van MDT centraal stonden. “Scholen konden experimenteren met wat bij de school past. Ze konden ontdekken en ervaren om in een later stadium op te schalen naar een volledig MDT-programma.” Maar dat volledige MDT-programma van 80 uur is voor VO een struikelblok. “Voor de meeste VO-scholen is de 30 uur van MDT Kort een uitkomst; 80 uur is gewoon niet te doen.”

De toekomst van MDT

De subsidie verdwijnt straks weliswaar, maar nog altijd zijn er gelden beschikbaar voor MDT-projecten. Die gelden verdienen een goede besteding. De beide VO-experts maken zich hard voor de borging en de verduurzaming van de MDT-activiteiten. Toch maakt Roland zich ook zorgen over de toekomst van MDT. Als de subsidie wegvalt, vreest hij dat het project verwatert. "Veel scholen zullen hun eigen invulling gaan geven aan MDT, maar zonder duidelijke kaders kan het zomaar gerommel in de marge worden. En dat zou zonde zijn, want leerlingen geven zelf aan dat ze enthousiast zijn over MDT." Hij - en dat is Wendy 100% met hem eens - hoopt dat praktijkgericht leren een vast onderdeel van het onderwijs wordt, zodat het niet afhankelijk is van subsidies of projecten. "En of dat straks MDT heet of niet, is dan niet zo interessant", aldus Wendy.

Jongerenparticipatie

Wendy ziet ook graag meer participatie van jongeren. "Experts kunnen van alles verzinnen, maar als het niet aansluit bij de wereld van onze leerlingen heb je niets. Het is belangrijk om met jongeren te praten. En dat geldt voor het onderwijs en ook voor de maatschappelijke organisaties die betrokken zijn bij MDT. Het draait echt om de leerlingen: Wat willen zij?"

Zoeken naar aanknopingspunten

Beide onderwijsexperts raden scholen aan te zoeken naar de aanknopingspunten, naar de haakjes die er zijn. “Scholen moeten creatief omgaan met de mogelijkheden die MDT biedt. Dat begint al met het uitleggen dat MDT niet boven op het bestaande programma hoeft. Door het toch al drukke weekrooster voor zowel leerlingen als docenten is dat vaak lastig. Vaak lopen er al projecten met de buurt of met maatschappelijke instanties. Het is dan vaak best eenvoudig om die activiteiten om te katten naar subsidieerbare MDT-activiteiten.”

Contact

Kom in contact met de leden van het MDT-expertteam en check de enorme variëteit aan al lopende MDT-projecten in heel Nederland. Alle informatie vind je op de website doemeemetmdt.nl.

Colofon

Landelijk Onderwijsplatform MDT

Datum: februari 03-02-2025

Geïnterviewde: Roland Louwerse en
Wendy Koopmans

